

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/842

KARAR NO : 1982/583

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin bulunan suçta ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Salih Alim ve arkadaşları

O L A Y : Erzincan ve Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 26.12.1978 tarihli 2 nolu bildirisini ile; Türk Hava Kurumu, Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu, Okul Aile Birliği gibi hayır kurumları dışında hertürlü dernek, kurum ve şahıslarca makbuz karşılığı veya makbuzsuz olarak para vesair eşya gibi menfaat temini yasaklanmasına rağmen 31.10.1979 günü Bayram Namazından sonra sanık Cami İmami Salih Alim'in teşviki ile caminin bazı ihtiyaçları için sanıkların 5117TL topladıkları, ayrıca Kur'an kursu için halktan kurban derisi toplayarak 12.000 TL sattıkları ve bursuretle sıkıyönetim Komutanlığının emirlerine muhalefet suçu işledikleri Erzincan-Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nca ileri sürülerek, sanıkların ayrı ayrı 1402 sayılı Yasa'nın 16/ maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Erzincan ve Sivas İlleri Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'ne dava açılmıştır.

Sivas İlinde 20.2.1980 gününde sıkıyönetimin kaldırılması üzerine dava dosyasının Erzurum-Kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

ERZURUM-AĞRI-KARS İLLERİ SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI 2 NUMARALI ASKERİ MAHKEMESİ; 22.4.1980 gününde, 1980/64-32 sayılı ile; sanıklara atılı suçun sıkıyönetim süresi içinde Sivas'ın Kangal İlçesinde işlendiği, sıkıyönetimin Sivas İlinde 20.2.1980 gününden itibaren kaldırıldığı ve Erzincan-Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesinin lağv edildiği, bu nedenle 1402 sayılı Yasa'nın 23. maddesi uyarınca davaya bakmanın mahkemenin görevi dışında olduğu,

KANGAL SULH CEZA MAHKEMESİ; 10.11.1980 gününde, 1980/156-276 sayılı ile; suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 16/1. maddesini ihlal niteliğinde olmasının sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girdiği,

Gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsmet Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Hasan Çelikkale ve Ergün Argon'un katılmaları ile yapıldığı 20.9.1982 günlü toplantıda geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosya-

daki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Askerî Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yavuz Ögüt'ün aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, Sivas İlinde 26.12.1978 gününde ilân edilen sıkıyönetimden sonra, yani sıkıyönetimin varlığı sırasında (31.10.1979) da Kangal ilçesinde işlenmiştir.

Suçun, sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeniyle görev sorununun çözümünde 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin gözönünde tutulması ve eylemin sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olup olmadığının açıklıkla ortaya konulması gerekir.

Sanıkların işledikleri iddia olunan suç, 1402 sayılı Yasa'nın 16. maddesinde "Sıkıyönetim ilân edilen yerlerde sıkıyönetim komutanlığı tarafından alınan tedbirlere aykırı hareket edenler, emirleri dinlemeyenler veya istekleri yerine getirmeyenler veya kimliklerine dair kasten gerçeğe uymayan bilgi verenler veya bilgi vermekten çekinenler" biçiminde düzenlenmiştir. Sanıklara atılı bu madde kapsamında ki suçun sıkıyönetim faaliyetlerine ilişkin bulunduğu kuşku yoktur. Bu nedenle davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Kaldığı Erzurum-Kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin kararının gerekçesine 1402 sayılı Yasa'nın 23. maddesini dayanak yapmışsa da, söz konusu madde 19.9.1980 günlü, 2301 sayılı Yasa ile "Sıkıyönetimin kaldırılması durumunda, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte bulunan davalar sonuçlandırılincaya kadar bu mahkemelerin görev ve yetkileri devam eder." biçiminde değiştirilmiştir.

Bu nedenle, Erzurum-Kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: İşin Askerî Yargı yerinde görülmesine, Erzurum-Kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 22.4.1980 günlü, 1980/64-32 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 20.9.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Kenan Terzioğlu

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Nevzat Doğan

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Yaşar Çiftçioğlu

Üye

Hasan Çelikkale

Üye

Ergün Argon